

[Bomholt.]

myndigheder, uden at disse myndigheder afgav en tilsvarende suverænitet, at der altså var tale om en ensidig suverænitet-afgivelse. Noget sådant er naturligvis ikke tænkt. Vi er i grundlovskommissionen gået ud fra den forudsætning, at der er tale om ligestillede myndigheder, det være sig stater eller andre myndigheder, og at enhver suverænitet-afgivelse må bero på lighed i forholdet. Jeg vil sætte pris på, om den højtærede udenrigsminister som stedfortræder for statsministeren ville bekræfte denne opfattelse.

For det sjette: landstinget, den indirekte valgret og 35 års valgretsalderen afskaffes. Valgretsalderen til den nye rigsdag, kommunale råd og menighedsråd bliver den samme. Vælgerne afgør selv på folkeafstemningsdagen, der nu kommer, om valgretsalderen skal være 21 eller 23 år. På mit partis vegne vil jeg indtrængende anbefale vælgerne at stemme for de 21 år. Alle vore politiske ungdomsorganisationer har krævet om 21 års valgretsalder på programmet. I befrielsessommeren blev der afgivet et højtideligt løfte til ungdommen om, at den skulle få valgret. Nu må løftet holdes. I de øvrige nordiske lande er der 21 års valgretsalder, 21 år er den nordiske valgretsalder, og det ville være urimeligt, om Danmark i uberettiget frygt for ungdommens medarbejde ville indtage en stilling til højre for Norge, Sverige og Finland. Ungdommens valgret vil ikke medføre de store politiske forskydninger. En forskydning indenfor de fire års vælgergrupper kan efter foreløbige beregninger næppe flytte et helt mandat i landet, men det er heller ikke det afgørende. Det afgørende er, at ungdommen kommer ind under et medansvar og dermed vokser ind i en gradvis øget politisk modenhed. Det er et plus for demokratiet, for den politiske udvikling, for fædrelandet.

For det syvende: der indføres adgang for et mindretal på $\frac{1}{3}$ af folketingets medlemmer til at forlange folkeafstemning om vigtige love.

For det ottende: der indføres en stilling som ombudsmand, en rigsdagens tillidsmand, der kan have indseende med statens civile og militære forvaltning.

For det niende: der åbnes adgang til oprettelse af forvaltningsdomstole.

For det tiende: de personlige frihedsrettigheder styrkes yderligere. En administra-

tiv frihedsberøvelse får mere betryggende form.

For det ellefte: i paragraffen vedrørende ejendomsretten, § 73, tilføjes en bestemmelse om, at både ekspropriationsaktens lovlighed og erstatningens størrelse kan prøves ved domstolene.

Og for det tolvte: i overensstemmelse med De Forenede Nationers erklæring om menneskerettighederne er der indføjet i grundlovsforslaget, at det til fremme af almenvellet bør tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrygger hans tilværelse.

Når der er 12 væsentlige ændringer, er der jo mulighed for mindst 24 standpunkter og i virkeligheden mange flere. Hvis den enkelte borger lader utilfredshed med et enkelt punkt føre til nej-afstemning, kan det blive vanskeligt at føre et grundlovsforslag igennem. Vi beder derfor den stemmeberettigede borger om at se på helheden som det væsentlige og at sammenholde dette væsentlige med de nugældende bestemmelser. Der er jo her nogen modstand mod grundloven. Vi har set det i de sidste dage; vi så det iøvrigt også under arbejdet i forfatningskommissionen, da de tre sagkyndige pludselig optrådte som fraktion med krav om at få visse meninger om en totingsforfatning forelagt for offentligheden. Nu er der en ny lille overraskelse, dog en af de mindre. Forhenværende statsminister Knud Kristensen opfordrer til at stemme, som han siger, „mod hele molevitten“. Det er en redelig sag at ville stemme nej og at opfordre andre til det. Det er langt at foretrække for de hviskekampagner, der synes her og dér at være i gang, men det er jo bedst, når personlige motiver og personlig skuffelse på forhånd er udelukket af billedet, og i hvert fald er det ønskeligt, at en gammel parlamentariker ikke udtrykker sig på en måde, som er i strid med elementære erfaringer her i tinget. Hr. Knud Kristensens argumenter er delvis så uklare, at det virker mere end besynderligt. Selve kampråbet „Ned med hele molevitten“ minder jo i betænkelig grad om Storm P.s billede, hvor den ene nummermand kom travende bag den anden, hver nummermand med en plakat, hvorpå der stod skrevet: „Ned med alting“. Jeg vil foreslå hr. Knud Kristensen, at han indleder sine møder, der jo støttes økonomisk af A. P. Møller, med at synge Bjørnsons sang: